

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, september 2015

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina septembrskega Svetovalca:

- ▶ Novosti spremenjenega Zakona o gospodarskih družbah
- ▶ Zakonske spremembe izvršbe na plačo po Zakonu o izvršbi in zavarovanju – zvišanje varovanega zneska plače
- ▶ Kdo je lahko sobodajalec in kakšne so njegove davčne obveznosti
- ▶ Foto knjige in DDV
- ▶ Ustavna pravna spornost zakonske ureditve odgovornosti podjetnika za prekršek, ki ga je storil njegov zaposleni
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Sabina Rupert
svetovalka za
gospodarsko pravo:
**Novosti
spremenjenega
Zakona o
gospodarskih
družbah**

Izток Mohorič
davčni svetovalc:
**Foto knjige
in DDV**

Sabina Rupert,
svetovalka za
gospodarsko pravo

Novosti spremenjenega Zakona o gospodarskih družbah

Z 8. avgustom 2015 je stopila v veljavo obsežnejša novela Zakona o gospodarskih družbah – ZGD-11 (Ul. RS, št. 55/2015, z dne 24. 7. 2015), pri čemer se nekatere izrecno opredeljene spremembe začno uporabljati pozneje, in sicer s 1. januarjem 2016.

Namen novele je:

- uskladiti slovenski pravni red s tako imenovanimi računovodskimi EU-direktivami in uredbami Komisije;
- nadgraditi omejitve ustanavljanja družb subjektom z nepoštenimi poslovnimi praksami;
- onemogočiti veriženje podjetij za doseg nepodjetniških ciljev;
- izboljšati korporativno upravljanje v družbah;
- izboljšati koncernsko pravo za zaščito manjšinskih delničarjev in upnikov;
- prenoviti kazenske določbe.

Novosti za samostojne podjetnike

Odprava omejitve univerzalnega prenosa s. p.-ja le na družinske člane

Samostojni podjetnik bo lahko po novem za časa svojega življenja prenesel svoj s. p. z učinkom univerzalnega pravnega nasledstva tudi na druge fizične osebe. Do sedaj je namreč veljalo, da je podjetnik lahko prenesel svoj s. p. z učinkom univerzalnega pravnega nasledstva le na svoje ožje družinske člane. Takšna omejitev pa je bila v praksi velikokrat neživljenjska, podjetnik na primer ni mogel na ta način prenesti svojega s. p. na primer na svojega dolgoletnega sodelavca. Zato je bila tudi ena izmed zahtev Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, da se ta omejitev odpravi in s tem razširi krog potencialnih prevzemnikov podjetja.

Pri tem poudarjamo, da gre za odpravo takšne omejitve v primeru prenosa z učinkom univerzalnega pravnega nasled-

stva. Pri tako imenovanih običajnih prenosih podjetnikovega podjetja za časa njegovega življenja je že do sedaj bilo mogoče prenesti podjetje tudi na druge fizične osebe in ne samo na ožje družinske člane.

Novost je prav tako, da bo lahko podjetnik naveden prenos lahko prenesel na drugo osebo ne glede na to, ali je ta oseba že vpisana kot samostojni podjetnik ali pa se šele na novo registrira.

V izrednih okoliščinah sodno imenovanje zastopnika podjetnika (72. člen)

Če samostojni podjetnik nima zastopnika za primer smrti ali prokurista, mu ga v izrednih okoliščinah (smrt s. p.-ja, trajna ali dolgotrajna nezmožnost za delo) oziroma v drugih nujnih primerih, na predlog katerekoli zainteresirane osebe, imenuje sodišče v nepravdnem postopku. Tako imenovanemu preneha funkcija s potekom obdobja, za katerega je imenovan s strani sodišča oziroma z imenovanjem novega zastopnika s strani dedičev. Tako imenovani zastopnik ima pravico do plačila za delo in poravnave stroškov, ki jih določi sodišče.

Overovitve izjave lastnika poslovnega prostora odslej možna tudi na VEM točki

Po novem lahko tudi točka VEM overi izjavo lastnika objekta, da podjetniku dovoljuje poslovanje na naslovu, ki ga je prijavil kot svoj poslovni naslov. Takšne izjave pa ni potrebno overiti, če podjetnik pridobi dovoljenje za opravljanje dejavnosti od pristojnega državnega ali občinskega sklada, pristojnega za stanovanjske zadeve. Do sedaj je veljalo, da je takšno izjavo moral overiti notar ali upravna enota. Gre še za eno spremembo, sprejeto na pobudo Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

Skrajšanje roka za objavo namere o prenehanju opravljanja dejavnosti s 3 mesecev na 15 dni, obvezna objava na spletnih straneh AJPES (2. odstavek 75. člena)

Do sedaj je veljalo, da mora podjetnik vsaj tri mesece pred prenehanjem opravljanja dejavnosti na primeren način (s pismi upnikom, v sredstvih javnega obveščanja, v poslovnih prostorih) objaviti, da bo prenehal opravljati dejavnost ter ob tem navesti tudi dan prenehanja opravljanja dejavnosti. Novela ZGD-11 pa je sedaj navedeni rok za objavo te namere skrajšala iz 3 mesecev na 15 dni, pri čemer je od 8. 8. 2015 dalje obvezna objava te namere na spletnih straneh AJPES-a. Do sedaj objava na spletnih straneh AJPES-a ni bila potrebna. Poleg objave na spletni strani AJPES-a pa lahko prenehanje opravljanja dejavnosti še vedno objavi tudi na druge (doslej uveljavljene) načine. Po novem bo tako AJPES ob izbrisu s. p.-ja iz Poslovnega registra Slovenije preverjal, ali je bilo pred tem na AJPES-u objavljeno prenehanje opravljanja dejavnosti.

Navedena obveza o prenehanju dejavnosti s. p. smiselno velja enako tudi za njegovo podružnico.

Priložitev soglasja prokurista ob registraciji njegovega imenovanja (2. odstavek 74. člena)

Če želi podjetnik v Poslovni register Slovenije vpisati prokurista ali zastopnika za primer smrti, mora prijaviti za vpis po novem priložiti njegovo soglasje. Enako velja za vpis zasto-

pnika pri podružnici podjetnika. S tem se zagotavlja, da bo prokurist dejansko soglašal s svojo funkcijo.

Izbris podjetnika-tujca iz Poslovnega registra Slovenije
AJPES bo po novem po uradni dolžnosti izbrisal podjetnika iz Poslovnega registra Slovenije tudi v primeru, če kot tujec nima veljavnega enotnega dovoljenja (torej v primeru, ko mu to tako imenovano delovno dovoljenje poteče ali ne dobi novega in tako ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje dejavnosti).

Nove omejitve ustanavljanja družb in odpiranja s.p.-ja ter pridobitve poslovnih deležev (od 1. 1. 2016)

S 1. januarjem 2016 bodo stopile v veljavo dodatne omejitve za ustanavljanje gospodarskih družb, pridobitev deležev v teh družbah in odpiranje s.p.-ja (10.a člen ZGD).

Še naprej ostajajo v veljavi omejitve za ustanovitev gospodarske družbe, pridobitve deleža v njih ali ustanovitve s.p.-ja za tiste osebe, ki so bile pravnomočno obsojene na zaporno kazen za v ZGD izrecno določena kazniva dejanja, ter tiste z nepravilnimi davčnimi obveznostmi (kamor sodijo tudi neplačani prispevki iz plač, nepredlaganje obračunov za izplačilo plače in nadomestilo plače), in tiste osebe, ki so posredno ali neposredno z več kot 25 % udeleženi v kapitalu kapitalske družbe, ki je javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov ali na seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek.

Po novem je sicer zgornja omejitev v zvezi z nepredlaganjem obračunov in neplačilo davčnih obveznosti razširjena na javno objavo takšnega seznama v obdobju zadnjih 12 mesecev (torej neplačilo oziroma nepredložitev obračuna v zadnjih 12 mesecih) in ne samo na zadnjo objavo. Takšna omejitev pa preneha pred iztekom navedenega roka v primeru, ko davčni organ za tako objavljeno osebo izda POTRDILO o tem, da je ta oseba oziroma kapitalska družba, v kateri je ta oseba posredno ali neposredno z več kot 25 % udeležena v njenem kapitalu, nima zapadlih neplačanih davčnih obveznosti, in da ima izpolnjene vse obveznosti v zvezi s predložitvijo obračuna davčnega odtegljaja za izplačilo plače in nadomestila plače. To potrdilo ob vpisu v Poslovni register Slovenije oziroma sodni register ne sme biti starejše od dneva objave zadnjega seznama nepredlagateljev obračunov oziroma seznama neplačnikov po davčni zakonodaji. Hkrati ne sme biti starejše od 15 dni.

Po novem ne bo mogel postati ustanovitelj ali družbenik gospodarske družbe oziroma samostojni podjetnik tudi tisti: – ki mu je bila v zadnjih 3 letih s pravnomočno odločbo Inšpektorata RS za delo ali FURS-a najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo oziroma prekrška v zvezi z zaposlovanjem na črno. Ta prepoved bo veljala tri leta od dneva pravnomočnosti odločbe Inšpektorata RS za delo oziroma FURS-a.

– In pa tista oseba, ki je bila z več kot 50 % udeležena v kapitalu d. o. o., ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (to je ZFPPIPP). Po

preteku enega leta od datuma izbrisa navedene družbe iz sodnega registra brez likvidacije pa navedena omejitev preneha in navedena oseba bo lahko znova ustanovila novo podjetje oziroma pridobila poslovni delež ali status s.p.-ja.

Otežitev veriženja podjetij (od 1. 1. 2016)

Ustanovitelj oziroma družbenik družbe z omejeno odgovornostjo tudi ne bo mogla postati oseba, ki je v zadnjih treh mesecih že ustanovila d. o. o. oziroma je pridobila poslovni delež v d. o. o., ki ni starejša od 3 mesecev. Po novem, od 1. januarja 2016 dalje, bo torej isti subjekt lahko v obdobju 3 mesecev ustanovil le en d. o. o. oziroma pridobil poslovni delež v d. o. o., ki ni starejši od 3 mesecev. Namen te omejitve naj bi bil omejiti veriženje podjetij, ki se ustanovljajo na zalogo, in sicer tudi z namenom oškodovanja upnikov (3. odstavek 10.a člena ZGD).

Navedena omejitev pa ne velja v zakonsko izrecno navedenih primerih. Tako med drugim navedena omejitev ne velja:

- za srednje in velike družbe;
- v primeru pridobitve deleža iz naslova dedovanja;
- če d. o. o., v katerem je oseba v zadnjih treh mesecih pridobila poslovni delež, izpolnjuje naslednje pogoje: ima odprt transakcijski račun (zaveden v Poslovnem registru Slovenije); ni bila v zadnjih 12 mesecih na seznamu nepredlagateljev obračunov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek; ima neprekinjeno vsaj en mesec zaposleno osebo ali obvezno zavarovanega družbenika, v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje, za najmanj polovični delovni čas; nima nepravilnih obveznosti, ki jih izterjuje FURS, več kot v višini 50 EUR.

Nova pravila glede poimenovanj naziva firm družb in samostojnih podjetnikov – glede uporabe jezika firme

Po novem ni več zahtevano, da je celotno ime, s katerim družba oziroma samostojni podjetnik posluje, v slovenskem jeziku. Po novem se zahteva, da sta v slovenskem jeziku le sestavina firme, ki napotuje na dejavnost družbe oziroma podjetnika, ter oznaka, ki označuje statusno obliko. Pri izbiri imena podjetja bo možno uporabiti tudi tuje jezike in tuje črke ter kratico ".si", v kolikor bo predstavljala domensko končnico.

Tako bo po novem mogoče registrirati:

- firmo s kratico SI brez dovoljenja vlade, v kolikor ta predstavlja domensko končnico, na primer DOPUST.si, d. o. o.;
- brez omejitev glede jezika pri dodatnih sestavinah firme (tako imenovana domišljajska poimenovanja) – to pomeni, da bo možno registrirati na primer HOLIDAY, turistična potovanja, d. o. o.;
- dodatne sestavine firme (tako imenovana domišljajska poimenovanja) bodo lahko vsebovale poleg črk slovenske abecede tudi tuje črke X, Y, Q in W. Ostale tuje črke (na primer Ć) pa so dovoljene le, če ustrezajo firmam, imenom ali priimkom družbenikov, ki so sestavni del firme, ali ustrezajo registriranim znamkam.

Z novelo ZGD-11 se širi tudi krog upravičencev, ki lahko s tož-

bo zahtevajo opustitev uporabe firme, njen izbris iz registra in plačilo odškodnine, in sicer lahko po novem vložijo navedeno tožbo, če menijo, da se registrirana firma ne razlikuje dovolj jasno od tožnikove prej registrirane znamke ali znaka, ki uživa varstvo po predpisih, ki urejajo znamke. Do sedaj je lahko vložila tožbo le družba, če je menila, da se firma druge družbe ne razlikuje dovolj od njene že prej registrirane firme.

Prokurist (35. člen)

Zaradi oblikovane različne sodne prakse in tolmačenja glede vprašanja, kakšen obseg pristojnosti ima prokurist, ZGD po novem izrecno določa prokuristu tudi pristojnost zastopanja družbe pred sodišči in drugimi organi, razen v primeru odsvojitve in obremenitve nepremičnin (če ni za to izrecno pooblaščen).

Obvezne sestavine na vseh dopisih družbe (1. odstavek 45. člena)

Na vseh dopisih, ki jih družba pošlje naslovniku (sem sodi tudi naročilnica), mora od 8. 8. 2015 biti namesto številke registrskega vpisa obvezno zapisana **matična številka družbe**, to je poleg še ostalih že do sedaj zahtevanih podatkov: **celotna firma in sedež družbe, ter registrski organ, pri katerem je družba vpisana**; pri d. o. o. in d. d. pa še **znesek osnovnega kapitala in znesek še nevplačanih vložkov**. Zapis številke registrskega vpisa družbe na teh dopisih tako po novem ne bo več obvezen, bo pa namesto njega obvezna matična številka (poleg še ostalih obveznih podatkov). Če dopisi družbe nimajo teh podatkov, je to prekršek, za katerega je predvidena visoka globa, tako za družbo kot tudi odgovorno osebo. Predpisana višina globe je odvisna od velikosti družbe, na primer za majhno družbo je predpisana globa od 1000 do 10.000 EUR ter njeno odgovorno osebo globa od 300 do 2500 EUR.

Ureditev glede tega vprašanja pri samostojnih podjetnikih ostaja nespremenjena, in sicer: na sporočilih, ki jih podjetnik pošlje posameznemu naslovniku (sem sodi tudi naročilnica), morajo biti navedeni firma in sedež podjetnika ter njegova matična številka. Na sporočilih, ki se pošiljajo v okviru obstoječih poslovnih stikov, morata biti navedena le firma in sedež.

Novost v primeru, ko je družba brez poslovodje (50. člen)

Smiselno enako, kot že opisano zgoraj v primeru na primer smrti samostojnega podjetnika, nova ureditev rešuje stanje brez poslovodje pri družbah. V izrednih okoliščinah (smrt poslovodje, trajna ali dolgotrajna nezmožnost za delo) oziroma v drugih nujnih primerih bo sodišče lahko v nepravdnem postopku na predlog zainteresirane osebe imenovalo poslovodjo v d. o. o., d. n. o. in komanditni družbi.

Tako imenovanemu zastopniku bo prenehala funkcija s potekom obdobja, za katerega je imenovan s strani sodišča oziroma z imenovanjem novega poslovodje v skladu z aktom o ustanovitvi.

Sodno imenovani poslovodja ima pravico do plačila za delo in pravnave stroškov.

Dodatni razlogi za prenehanje družbe z omejeno odgovornostjo (521. člen)

Z novelo ZGD-11 sta uzakonjena dva dodatna razloga za prenehanje družbe, in sicer:

- če družba nima družbenikov ali če ima družba le lastne deleže;
- če poslovodstvo ne deluje več kot 6 mesecev! Kaj to pomeni? Zagotovo je primer, ko poslovodstvo ne deluje več kot 6 mesecev, ko družba nima poslovodje. Pri tem gre poudariti, da je družba, ki ima sicer prokurista, nima pa imenovanega poslovodja (direktorja), še vedno družba brez poslovodstva.

Spremembi pri družbi z neomejeno odgovornostjo (d. n. o.) in pri komanditni družbi (k. d.)

Pri d. n. o. se bo po novem lahko dobiček delil drugače, kot določa zakon. Pogoj pa je, da bo to tako določala družbena pogodba in da so vsi družbeniki sprejeli sklep o delitvi dobička.

Pri k. d. se bodo v registru po novem objavili tudi podatki o komanditistu in ne le njihovo število.

Posojila družbenikom – ohranitev najnižjega osnovnega kapitala v d. o. o. (1. odstavek 495. člena)

Po novem se v premoženje, ki je potrebno za ohranitev najnižjega zneska osnovnega kapitala (7500 EUR), ne bodo mogla šteti posojila družbe družbeniku ali poslovodji ali njegovemu družinskemu članu ali pravni osebi, v kateri ima družbenik ali poslovodja ali njegov družinski član ali vsi skupaj najmanj desetino upravljaljskih pravic. Takšen pravni posel bo ničen in bo opredeljen kot prekršek. Do 8. 8. 2016 se morajo vse družbe uskladiti s to določbo!

Namen te spremembe je poseg v prakso dvigovanja najnižjega dovoljenega osnovnega kapitala iz transakcijskih računov novoustanovljenih družb z namenom ustanavljanja novih družb in njihovo prodajo fizičnim ter pravnim osebam za nekaj 100 EUR.

Namen je tudi, da je v družbi vedno vsaj za minimalen kapital premoženja (aktive), namenjen poslovanju družbe in tudi zaščiti upnikov. Zgoraj navedena posojila se za ta namen ne štejejo med aktivo družbe.

Spremembe 8. poglavja o poslovnih knjigah in letnem poročilu

Velik del sprememb ZGD-11 se nanaša na poglavje o sestavljanju letnih poročil in računovodenju poslovnih subjektov, vključno s samostojnimi podjetniki posamezniki. Zaradi teh sprememb bo potrebna tudi prenova Slovenskih računovodskih standardov, ki jo je glede na prehodne določbe novele pričakovati do konca tega leta. Predlog prenovljenih Slovenskih računovodskih standardov je Slovenski inštitut za revizijo že pripravil in objavil na svojih spletnih straneh. Pripombe lahko vsakdo poda najpozneje do 1. 10. 2015. Podrobneje o spremembah navedenega poglavja vas bomo obveščali v prihodnjih mesecih. Tu naj omenimo le naslednje spremembe:

– Poenostavitev pravil računovodenja za mikro družbe in samostojne podjetnike. Mikro družbe niso več dolžne izdelati prilog k računovodskim izkazom, kot so določene z zakonom. Namesto tega so potrebna razkritja samo določenih podatkov (novi 70.a člen).

– Z novelo se določajo tudi osnovna pravila za sredstva in obveznosti glede pripoznavanja, merjenja in vrednotenja.

– Iz Direktive so prenesena splošna pravila za vrednotenje postavk v računovodskih izkazih. Temeljno pravilo je vrednotenje po izvirni vrednosti. Družbe lahko uporabljajo nadomestne metode vrednotenja, in sicer lahko vrednotijo opredmetena osnovna sredstva po revaloriziranih zneskih in finančne inštrumente, ter naložbene nepremičnine po pošteni vrednosti. Majhne družbe, ki uporabljajo nadomestne metode vrednotenja morajo dati letne računovodske izkaze revizorju v preiskavo.

– Določa se vsebina priloge k računovodskim izkazom. Razkritja v prilogi k izkazom so odvisna od velikosti družbe. Od majhnih družb se ne sme zahtevati več podatkov, kot je predpisano z Direktivo 2013/34/EU.

– Prenašajo se določbe Direktive 2014/56/EU glede vsebine revizorjevega poročila in se določijo dodatne zahteve v zvezi z revizijsko komisijo.

– Konsolidirano letno poročilo po novem morajo pripraviti le velike skupine.

Sprememba pragov za razvrščanje družb (55. člen)

S 1. januarjem 2016 se začno uporabljati spremenjena velika merila (pragovi) za razvrščanje gospodarskih družb na **mikro, majhne in srednje družbe** (uskladitev z Direktivo 2013/34/EU). Družba bo morala za razvrstitev v posamezno kategorijo izpolnjevati dvoje od treh spremenjenih meril:

Mikro družba (znižanje pragov):

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 EUR (prej 2.000.000 EUR), in
- vrednost aktive ne presega 350.000 EUR (prej 2.000.000 EUR).

Majhna družba (znižanje pragov):

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.000.000 EUR (prej 8.800.000 EUR), in
- vrednost aktive ne presega 4.000.000 EUR (prej 4.400.000 EUR).

Srednja družba (zvišanje pragov):

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 40.000.000 EUR (prej 35.000.000 EUR), in
- vrednost aktive ne presega 20.000.000 EUR (prej 17.500.000 EUR).

Za izboljšanje korporativnega upravljanja

Za izboljšanje korporativnega upravljanja se med drugim

– dodatno določajo pravila v zvezi z zavarovanjem odgovornosti članov organov vodenja ali nadzora: če družba sklene zavarovalno pogodbo za zavarovanje članov organov vodenja ali nadzor pred riziki iz opravljanja njihove funkcije, je določena minimalna in maksimalna odbitna franšiza.

Prav tako bodo v skladu z novelo ZGD-11 lahko tudi upniki družbe uveljavljali odškodninski zahtevek družbe zoper člana organa vodenja ali nadzora (za škodo, ki je nastala kot posledica kršitve njihovih nalog), če jih družba ne more poplačati. Zastaralni rok je 5-leten od nastanka škode oziroma 10-leten v družbah, v katerih imata Republika Slovenija ali lokalna skupnost prevladujoč vpliv.

Uzakonjenih je tudi nešteto pravil glede korporacij, delniških družb in uvedbe instituta notranje revizije.

Prenova kazenskih določb

Na novo so dodani posamezni prekrški, na primer za člane poslovodstva, upravnega odbora, nadzornega sveta, družbenike. Primer: po novem se z globo kaznuje družbenik, če glasuje za sklep, s katerim je za poslovodjo imenovana oseba, ki v skladu z ZGD ne sme biti imenovana za poslovodjo (na primer, ker je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet ali zoper premoženje). Višina glob za posamezne prekrške je po novem odvisna od velikosti družbe oziroma podjetnika.

Zakonske spremembe izvršbe na plačo po Zakonu o izvršbi in zavarovanju – zvišanje varovanega zneska plače

4. 8. 2015 so stopile v veljavo spremembe Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-K), objavljene v Ur. l. RS št. 54/2015 dne 20. 7. 2015, ki so posegle v izvajanje izvršbe na plačo oziroma denarne prejeme, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, štejejo za dohodek iz delovnega razmerja. Spremenjen je bil minimalni varovani znesek, ki mora pri izterjavi ostati delavcu po odtegnitvi terjane zneska. Zvišan je bil varovani znesek pri izterjavi tako imenovanih navadnih terjatev iz dotedanjega zneska 70 % bruto minimalne plače na znesek 76 % bruto minimalne plače. Cilj takšne spremembe je, da delavcu ostane vsaj neto minimalna plača (+/- EUR glede na vsakokratni preračun).

Glede na prehodne in končne določbe navedene novele Zakona o izvršbi in zavarovanju je to spremembo treba od 4. 8. 2015 dalje upoštevati tudi pri izvrševanju sklepov, ki jih je delodajalec že pred tem prejel v izvrševanje, čeprav so bili izdani še po stari ureditvi. **Navedena sprememba se torej upošteva tudi pri izvrševanju tako imenovanih starih sklepov o izvršbi**, čeprav so napolnili v starih sklepih o izvršbi drugačna. Izvršbe, ki so že v teku, se tako nadaljujejo in dokončajo v skladu z novo ureditvijo.

Kot navedeno zgoraj, gre za zvišanje varovanega zneska le pri izterjavi tako imenovanih navadnih – nepriviligiranih terjatev. Pri izterjavi privilegiranih terjatev, to so terjatve iz naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal, pa ostane še naprej v veljavi do sedaj uzakonjen minimalni varovani znesek v višini 50 % minimalne plače, ko mora ostati delavcu.

Če pa dolžnik preživlja družinskega člana ali drugo osebo, ki jo mora preživljati po zakonu, pa mora delavcu poleg zneska 76 % bruto minimalne plače oziroma 50 % bruto minimalne plače pri privilegiranih terjativah ostati še znesek v višini prejemka, določenega za osebo, ki jo preživlja dolžnik, po merilih, ki jo določa zakon, ki ureja socialno varstvene prejemke, za dodelitev denarne socialne pomoči.

Upravičenost do navedene višje omejitve, to je iz naslova preživljanja družinskega člana ali druge osebe, ki jo je dolžan preživljati dolžnik po zakonu, mora **dolžnik izkazati z javno listino pri izvrševalcu sklepa o izvršbi**, kadar to ni mogoče, pa pred sodiščem z zahtevo za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe. Glede na zadnjo spremembo tako delavec ne more več pri delodajalcu izkazati upravičenosti do višje omejitve izterjave iz naslova preživljanja družinskih članov s po zakonu overjeno listino. Vsekakor pa ostaja dolžnost delodajalca upoštevati tako povišan varovan znesek le v primeru, da mu delavec z javno listino dokaže, da je dolžan preživljati družinskega člana ali drugo osebo po zakonu. Če mu delavec takšne listine ne dostavi, delodajalec ne sme upoštevati še višjega varovanega zneska (to je poleg 76 % oziroma 50 %) iz naslova dolžnosti preživljanja drugih oseb.

Pomembna je tudi sedaj nedvoumna nova določba spremenjenega zakona, da se na dolžnikove denarne prejemke lahko poseže upoštevaje omejitve za tekoči mesec. Navedeno pomeni, da če dolžnik v tekočem mesecu prejme prejemke za več preteklih mesecev (na primer neizplačane plače za več preteklih mesecev), mora delodajalec oziroma izvrševalec sklepa o izvršbi upoštevati omejitve za vsak posamezni mesec posebej.

Smiselno enako je potrebno zgoraj navedeno spremembo varovanega zneska (s 70 % na 76 %) upoštevati tudi pri:

- **izvršbi na sredstva podjetnika na njegovem bančnem računu**, če ne prejema denarnih prejemkov, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, štejejo za dohodek iz delovnega razmerja (na primer plače), ali odškodnine iz naslova izgube ali zmanjšanja delovne sposobnosti, ter
- **izplačevanju upravno izplačilne prepovedi**. Namreč, tudi pri izplačevanju upravne izplačilne prepovedi je treba upoštevati omejitve, kot veljajo tudi sicer za izvršbo na plačo po Zakonu o izvršbi in zavarovanju. Navedeno pomeni, da mora tudi po izplačilu zneska po upravno izplačilni prepovedi delavcu ostati vsaj zgoraj navedeni varovani znesek v višini 76 % oziroma 50 % bruto minimalne plače, odvisno od narave terjatve. Delavec se torej s svojim upnikom (na primer banko) ne more veljavno dogovoriti za večji poseg v njegovo plačo preko upravne izplačilne prepovedi.

Ob vsem navedenem gre izrecno opozoriti delodajalce

oziroma izvrševalce sklepa o izvršbi na plačo delavca, da v primeru, da je delodajalec pri izvrševanju sklepa o izvršbi za svojega delavca ne ravna tako, kot mu to nalaga zakon in sklep o izvršbi, odgovoren za vso škodo, ki s tem nastane upniku. Upnik lahko tudi predlaga, naj sodišče v izvršilnem postopku s sklepom naloži delodajalcu, naj mu poravnava vse zneske, ki jih svojemu delavcu ni odtegnil in izplačal po sklepu o izvršbi. Vse zgoraj navedeno se nanaša na tako imenovano civilno izvršbo, to je izvršbo po Zakonu o izvršbi in zavarovanju. Nekoliko drugače pa je urejena tako imenovana davčna izvršba na plačo in je predpisana z Zakonom o davčnem postopku.

Erika F. Brajdih
davčna svetovalka

Kdo je lahko sobodajalec in kakšne so njegove davčne obveznosti

Sobodajalstvo oziroma investiranje v nepremičnine za turistične namene in kratkotrajno oddajanje stanovanj v najem postaja s strani podjetnikov iz leta v leto aktualnejše. Investiranje v nepremičnino velja za varno in gotovo naložbo, vendar pa je zakonodaja na področju oddajanja nepremičnin za turistične namene v Sloveniji prepletena z zapletenimi predpisi ter hkrati nekoliko rigidna in vodi v soočanje s številnimi težavami, predvsem, če je namestitev ponujena prek spletnih posrednikov namestitev, med katerimi sta najbolj prepoznavna Airbnb in Booking. Številne težave sobodajalcev so bile aktualizirane v časopisih, ustanovljena je tudi civilna pobuda, v okviru katere ponujajo rešitve na vrsto birokratskih zapletov. Vendar pa težave ostajajo, predvsem, ker mnogi ponudniki ne morejo izpolniti zahtev zakonodaje in pri oddaji turistične namestitve raje tvegajo delo na črno. Pristojni organ (FURS) pa redno opravlja nadzor na terenu in nepravilnosti kaznuje z visokimi zneski.

Pogoji za opravljanje sobodajalstva

Sobodajalstvo ureja Zakon o gostinski dejavnosti, ki v 14. členu določa, da je sobodajalec fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik, društvo ali pravna oseba, ki gostom nudi nočitev z ali brez zajtrka v najetem ali lastnem stanovanju ali počitniški hiši. Ponudnik lahko nočitev s soglasjem pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti opravlja tudi v drugih prostorih, ne glede na določbo drugega odstavka 5. člena, ki določa, da se gostinska dejavnost, ki jo opravljajo sobodajalci in kmetje, lahko opravlja v stanovanjskih prostorih na kmetijah, ob izpolnjenih določenih pogojih. Kot prvi izmed potrebnih pogojev za opravljanje dejavnosti sobodajalstva je pridobitev uporabnega dovoljenja za stanovanjske prostore objekta, kjer se bo dejavnost opravljala (ki ga lahko nadomešča potrdilo o obstoju uporabnega dovoljenja po samem zakonu) ter dokazilo

o lastništvu nepremičnine, v nasprotnem primeru se lastništvo dokazuje s pravico razpolaganja z nepremičnino. Hkrati je potrebno upoštevati tudi Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, kjer je sobodajalec v 45. členu opredeljen kot oseba, ki gostom nudi nastanitev v sobi, stanovanju ali hiši. Postopek registracije se opravi na AJPES-u.

Kako opraviti s kategorizacijo

Ob opravljeni registraciji na AJPES-u mora sobodajalec prostore obvezno kategorizirati skladno s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, kjer kategorizacijo do treh zvezdic opravi sam, za kategorizacijo nad štirimi zvezdicami pa je pristojen zunanji ocenjevalec, kar je v sedanjih razmerah ob ponudbi nešteti nastanitvenih spletnih portalov, ki so narejeni na način, da gostje sami ocenjujejo storitve, klasična hotelska kategorizacija, ki je že nekoliko nesmiselna in predstavlja nepotrebno birokratsko oviro. Pri vsem tem je potrebno tudi vedeti, da je v primeru oddajanja stanovanja v večstanovanjski stavbi, seveda v turistične namene, potrebno pridobiti soglasje 75 odstotkov stanovalcev in hkrati od neposrednih mejašev, torej od tistih, s katerimi si stanovanje deli stene. Pri postopku izpolnjevanja kategorizacije, ki omogoča poleg ročnega tudi elektronsko izpolnjevanje in je dostopno na spletnih straneh Slovenske turistične organizacije, sobodajalec izbere kategorizacijski list za tisto vrsto nastanitvenega obrata, ki je predmet kategorizacije.

Turistična taksa je neposreden občinski prihodek

Ob nastanitvi je za gosta potrebno poslati prijavo na policijo in odvesti pristojbino za prenočevanje, torej turistično takso, ki predstavlja neposredni občinski dohodek, in jo je potrebno do 25. v mesecu za pretekli mesec nakazati na poseben račun občine.

Davek na dohodek

- Obdavčitev dohodka, prejetega z oddajanjem premoženja v najem v 'ne'turistične namene

Če nepremičnino oddaja fizična oseba za 'ne'turistične namene, kar pomeni, da jo oddaja v najem za daljše časovno obdobje, se najemnina na podlagi 75. člena ZDoh-2 uvršča med dohodek iz oddajanja premoženja v najem, kjer se od letno prejetega dohodka odštejejo normirani stroški v višini 10 % prihodka. Namesto normiranih stroškov se lahko upoštevajo dejanski stroški vzdrževanja, če jih najemodajalec v času oddaje premoženja plačuje sam. Na tako dobljeno davčno osnovo se aplicira 25-odstotni davek, ki predstavlja cedularni davek, kar pomeni, da se ne všteva v letno davčno osnovo za odmero dohodnine na letni ravni.

- Obdavčitev dohodka sobodajalca fizične osebe

V primeru oddajanja nepremičnine za turistične namene kot fizična oseba sobodajalec je potreben vpis dejavnosti v register sobodajalcev pri AJPES-u. Dejavnost sobodajalstva je v tem primeru omejena na 5 mesecev letno, ki lahko poteka strnjeno v enotno dobo ali razpršeno preko celega leta, gostom pa lahko

nudi do 15 ležišč. Mesečna obveznost (za osebe, ki so zavarovane iz drugega naslova, kot na primer upokojenec ali oseba v delovnem razmerju) je v tem primeru pavšalni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v znesku 13,42 EUR ter za zdravstveno zavarovanje v znesku 13,64 EUR. Hkrati je potrebno ob vpisu dejavnosti na FURS prigrasiti pravico do ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov na obrazcu, ki je predpisan kot priloga davčnemu obračunu dohodnine iz dohodka iz dejavnosti. Davčna osnova se ugotavlja na način, da se od ustvarjenih prihodkov (na podlagi fakturirane realizacije) odšteje normirane dohodke v višini 80 % ustvarjenih prihodkov. Dohodnina od dohodka iz dejavnosti na podlagi normiranih odhodkov se odmeri po 20-odstotni davčni stopnji in predstavlja dokončen davek. Če dejavnost ni razpršena na celo leto, temveč strnjena v enotno dobo, se v izoginjevanju plačevanju mesečnih pavšalnih prispevkov splača vsakoletno na novo registrirati dejavnost sobodajalstva, kjer pa se po zaključku ne sme pozabiti na obračun in oddajo dohodka iz dejavnosti. Kot že omenjeno, je vsakoletno zapiranje in odpiranje povezano s precej birokracije, ki bi se ji lahko izognili tako, da bi se za mesece, ko se dejavnost ne opravlja, slednjo zamrzili, ter jo v naslednjem letu ponovno aktivirali.

- Obdavčitev dohodka sobodajalca, ki opravlja dejavnost s. p., ali dohodka sobodajalca družbe

Vsi ostali, ki dejavnost sobodajalstva registrirajo kot s. p. ali kot podjetje, imajo temu ustrezno tudi obdavčitev. Nastanitve v turistične namene lahko oddajajo tekom celega leta. Tudi v tem primeru je obdavčitev lahko na podlagi normiranih odhodkov, kjer velja omejitev, da prihodki ne smejo presegati več kot tisoč evrov, pod pogojem, da ima zavezanec vsaj eno osebo obvezno zavarovano za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev, v nasprotnem primeru je meja petdeset tisoč evrov. Mesečno mora samostojni podjetnik oziroma družba odvesti prispevke za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje glede na dosežene pretekle dohodke oziroma dobiček. Ob ugotavljanju davčne osnove je samostojni podjetnik, ki davčno osnovo ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, obdavčen po dohodninski lestvici, pravna oseba pa plača 17-odstotno obdavčitev glede na ugotovljeno davčno osnovo, ki jo predstavljajo prihodki minus davčno priznani odhodki.

Identifikacija za DDV

Kot že omenjeno, svetovni turistični portali, ki ponujajo storitev oglasnega prostora ali posredovanja pri oddajanju turističnih zmogljivosti, postajajo s strani potencialnih gostov vse bolj zanimivi, saj njihova uporaba iz leta v leto strmo narašča. Vsi sobodajalci, ki svoje zmogljivosti ponujajo prek tujih nastanitvenih portalov, kot je Airbnb ali Booking, in v kolikor slednji za svojo storitev obračunavajo provizijo, morajo na znesek provizije obračunati in plačati 22 % DDV-ja. V skladu s četrtem odstavkom 78. člena ZDDV-1 so davčni zavezanci in se morajo identificirati za DDV, ker je na podlagi prvega odstavka 25. člena ZDDV-1 kraj opravljanja storitev, ki jih prejme davčni zavezanec, ki deluje kot tak, kraj, kjer ima ta davčni zavezanec sedež svoje dejavnosti. Smisel slednjega je v

tem, da se v Sloveniji pobere DDV, ker je storitev opravljena v Sloveniji, zato se sobodajalec mora registrirati za namene DDV-ja, da se nanj lahko prenese davčna obveznost.

Plačilo provizije turističnim portalom

In koliko pravzaprav ob plačilu vseh dajatev ostane ponudniku turistične nastanitve, ki za nočitev dveh oseb recimo računa 50,00 EUR? Če gost rezervacijo poda preko spletnega nastanitvenega portala, vzemimo, da je to Booking, portal sobodajalcu zaračuna 15-odstotno provizijo, kar pomeni 7,50 EUR od prej omenjenega zneska. Poleg tega mora sobodajalec obračunati turistično takso v znesku 1,27 EUR na osebo. Končni znesek, ki ga sobodajalec prejme, je v tem primeru 39,96 EUR, na katerega ob koncu obračunskega obdobja plača še davek, bodisi kot s. p. po dohodninski lestvici ali kot družba na podlagi ugotovljenih dejanskih prihodkov in odhodkov.

Sobodajalci z začetkom opravljanja dejavnosti naletijo na številne administrativne in zakonodajne ovire, predvsem slednje so take, da jih težko izpolnijo. Zato se dogaja, da se storitve ponujajo nelegalno, kar pa je seveda tvegano, saj so kazni visoke. Velik korak naprej bi lahko država storila s prizadevanjem, da poišče in dobi učinkovite rešitve, saj ti majhni ponudniki turističnih nastanitvev poudarjajo edinstvenost ter zagotavljajo ohranjanje avtentičnosti in tudi na tak način predstavljajo lepote naše dežele. Iz nastanitvenih spletnih portalov je lepo videti, da se ponudba sobodajalcev v tujini stalno povečuje, v Sloveniji pa imajo zaradi postavljenih zakonodajnih ovir samo težave. Ne nazadnje pa je le v interesu države, da čim več ljudi, ki ima premoženje, tega prenese na poslovno funkcijo, saj se na ta način ustvarjajo prihodki tako za državno kot za lokalne blagajne ter seveda same sobodajalce.

Iztok Mohorič
Davčni svetovalec

Fotoknjige in DDV

Fotografi so nam zastavili več vprašanj, ki so povezana s fotoknjigo, in sicer naslednja:

1. po kakšni stopnji se obdavčuje prodaja fotoknjig?

2. ali je stopnja DDV od prodaje fotoknjig lahko različna – za izdelovalca knjige in za fotografa, ki je posrednik do izdelovalca in ki nato knjigo zaračuna stranki?

3. ali je pri prodaji stopnja DDV različna, če so fotografije last fotografa, torej jih sam oblikuje in proda v obliki fotoknjige, ali če so fotografije last stranke?

V konkretnem primeru je prvo vprašanje, kam se uvrščajo fotoknjige, ali so to knjige, za katere priloga zakona ter pravilnik določata nižjo stopnjo.

Davčna opredelitev proizvoda je v nekaterih primerih relativno zapleten postopek, še posebej, če v prilogi zakona (priloga I), ki našteva in opisuje proizvode, za katere velja nižja stopnja, ni izrecno vpisan proizvod, v našem primeru fotoknjiga. Zakon oziroma priloga I pravi, da v nižjo stopnjo sodi dobava knjig na vseh fizičnih nosilcih (vključno z brošurami, letaki in podobnim tiskanim gradivom, otroškimi slikanicami, vključno s tistimi za risanje ali barvanje, glasbenimi deli, tiskanimi ali v rokopisu, zemljevidi in hidrografskimi ali podobnimi kartami), časopisov in periodičnih publikacij, razen gradiv, ki so v celoti ali v pretežnem delu namenjena oglaševanju.

Ker priloga zakona opredeljuje knjige na splošno, je še vedno nejasen odgovor, ali je fotoknjiga v tem sklopu ali ne. Podrobnejši odgovor je v pravilniku, ki proizvode, ki sodijo v nižjo stopnjo, uvršča v posamezno tarifno številko kombinirane carinske nomenklature (tiskane knjige, brošure, letaki in podobno gradivo), ki sodijo v tarifno oznako 49019. Toda tudi ta tarifna oznaka ne omenja fotoknjige, temveč pravi, da v ta sklop sodi tudi podobno gradivo. Fotoknjiga je na neki način specifična v primerjavi s proizvodi, naštetimi v tej tarifni številki in zato je izključno carinski organ pristojen za ustrezno razvrstitev fotoknjig. To je tudi storil, njegovo mnenje pa je nato DURS vključil v pojasnilo št. 4230-148068/2012-3. V mnenju je določeno, da se dobava fotoknjige uvršča v kombinirano nomenklaturu carinske tarife pod oznako KN 4901 99 00, kot druge tiskane knjige, in je obdavčena po nižji, 9,5-odstotni DDV stopnji.

V primerih, ko stranka, končni porabnik, naroči fotografu izdelavo fotoknjige, ta pa jo nato prepusti v izdelavo specializiranim izdelovalcem, velja, da mora biti stranki zaračunana nižja stopnja DDV. Ni pomembno, ali fotoknjigo prodaja njen proizvajalec ali fotograf, ki je posrednik. Eno izmed načel DDV je, da se isti proizvodi morajo prodajati po isti DDV stopnji, pa ni pomembno, kdo jih prodaja.

Prav tako ni pomembno, kdo je izdelal fotografije, ki so vezane v fotoknjigo (fotograf ali stranka sama). Če je predmet prodaje fotoknjiga, gre za prodajo proizvoda, za katerega zakon predpisuje nižjo stopnjo.

Kot posebnost pa je treba omeniti, da dobava digitalnih (elektronskih) fotoknjig ne sodi v nižjo stopnjo, saj je Sodišče Evropske unije v zadevi C 502/13 poudarilo, da nižjo stopnjo lahko uživajo samo knjige na vseh fizičnih nosilcih.

Klemen Valter

univ. dipl. pravnik
odvetnik v Ljubljani
klemen.valter@gmail.com

Ustavnopravna spornost zakonske ureditve odgovornosti podjetnika za prekršek, ki ga je storil njegov zaposleni

V letošnji junijski izdaji te revije sem opisal trenuten zakonski okvir ureditve odgovornosti podjetnika za prekršek, ki ga je storil njegov zaposleni, in možnosti, ki jih ima pri tem podjetnik za razbremenitev svoje odgovornosti. Pri tem sem zgolj na kratko omenil, da je po mojem mnenju takšna ureditev ustavnopravno sporna. Prav to pa bo tema tokratnega prispevka.

Kot sem to podrobno zapisal že v prejšnjem prispevku, je po veljavnem 14. in 14.a členu Zakona o prekrških (Ur. l. RS, št. 29/11 – UPB, 21/13, 111/13, 74/14 – odločba US in 92/14 – odločba US, ZP-1) podjetnik odgovoren za prekršek tudi, če ga stori njegov zaposleni. Pri tem je mnogim podjetnikom nerazumljivo, zakaj morajo odgovarjati za prekršek, ki ga niso storili, sploh v dejavnostih, kjer neposrednega nadzora podjetnika kot delodajalca nad zaposlenim ni mogoče razumno pričakovati oziroma ga izvajati. Na primer takšna tipična dejavnost je prevoz blaga in oseb v cestnem prometu. **Zakon gre pri tem celo tako daleč, da je odgovornost podjetnika tako *de facto* kot *de iure* objektiviziral, kar pomeni, da podjetnik odgovarja za prekršek brez svoje krivde, torej odgovarja, ne da bi naklepno ali iz malomarnosti storil prekršek.** To pa je po mojem mnenju ustavnopravno sporno in gre za eklatantno kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot osnovnih postulatov Ustave RS. **In sicer je ureditev najmanj v nasprotju s 14. členom Ustave RS (enakost pred zakonom), 22. členom Ustave RS (enako varstvo pravic) in 27. členom Ustave RS (domneva nedolžnosti), kot tudi gre za notranje nasprotje določb samega Zakona o prekrških (ZP-1), kar predstavlja kršitev pravne države oziroma 2. in 153. člena Ustave RS.**

Da gre za objektivno odgovornost, ugotavlja sedaj tudi že Vrhovno sodišče RS v več svojih odločbah, ko direktno zapiše, da je novela Zakona o prekrških (ZP-1G), ki je začela veljati dne 13. 3. 2011, v 14. členu na novo uredila odgovornost podjetnika za prekršek in uvedla neke vrste objektivizirano odgovornost podjetnika za prekršek, ki ga pri opravljanju njegove dejavnosti stori njegov zaposleni kot neposredni (dejanski) storilec prekrška. Objektivna odgovornost pa seveda pomeni, da podjetnik odgovarja za prekršek brez svoje krivde, torej odgovarja, ne da bi naklepno ali iz malomarnosti storil prekršek. **To je jasno razvidno iz prvega in tretjega odstavka 14. člena ZP-1, ko je neposredni storilec prekrška znan in v teh primerih podjetniku s strani prekrškovnega organa, kot nosilca obtožbe, ni potrebno dokazovati njene krivde, temveč je dokazno breme obrnjeno in se mora podjetnik sam razbremeniti odgovornosti oziroma dokazati tako imenovane ekskulpacijske razloge iz tretjega odstavka 14. člena ZP-1.** Celo več, glede enega izmed razbremenilnih razlogov (1. alineja tretjega odstavka 14. člena ZP-1) bi moral podjetnik dokazovati krivdo zaposlenega oziroma njegov namen škodovanja podjetniku, kar je naravnost absurdna situacija.

Menim, da bi morala biti krivda podjetnika, ki je lahko le naklep ali malomarnost, dokazana s strani tistega, ki ga obtožuje, ne pa, da je ta objektivno odgovoren brez svoje krivde z obrnjenim dokaznim bremenom dokazovanja razbremenilnih razlogov. Sploh, ker gre za obtožbo države zoper posameznika, odgovornosti nikakor ne bi smela biti na nivoju objektivne, temveč strogo subjektivne odgovornosti, dokazno breme pa absolutno na strani države oziroma obtožbe. Trenutna ureditev sodi v neki drug, obsoleten civilizacijski okvir in ne v okvir moderne države, kjer bi morala absolutno veljati maksima, da vsak velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodno odločbo oziroma dokazana s strani državnih organov pregona, kot nosilcev obtožbe. Da je situacija še toliko bolj neustavna, izhaja tudi iz dejstva, da je ureditev tudi v nasprotju s samim zakonom ZP-1, **saj le-ta v svojem 9. členu izrecno določa, da je za prekršek odgovoren storilec, ki je storil prekršek iz malomarnosti ali z naklepom, po drugi strani pa v nadaljevanju v 14. členu določa objektivno odgovornost podjetnika (odgovornost brez naklepa ali malomarnosti).**

Trenutna ureditev, kakršna koli že je, je (žal) veljavna in jo je treba vzeti v zakup in v njenih okvirjih poskušati uveljavljati svojo pravico na način, ki sem ga že opisal v svojem junijskem prispevku, v končni fazi tudi na Ustavnem sodišču RS. Do sedaj sicer še ni bila izpodbijana pred Ustavnim sodiščem RS, vendar bi bila po mojem mnenju vsekakor potrebna ustavnopravne presoje.

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za SEPTEMBER 2015

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	Uradni list RS
grafična		420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
knjigotrska		401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
založniška		432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
časopisna, inf.-revijalna		447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
komunala		469,62	511,64	566,25	662,89	721,70	956,96	1.057,79	1.183,83	1.309,87	1.519,94	1.814,02	43/15
nepremičnine - 1		329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
nepremičnine - 2		354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
nepremičnine - 3		379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

2. NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
kmetijstvo na uro		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36/11, 107/11, 109/12
gozdarstvo (A) na uro		690,78 3,97	709,92 4,08	727,32 4,18	772,56 4,44	-	870,00 5,00	-	1.024,86 5,89	-	1.153,62 6,63	-	-	1.365,90 7,85	1.628,64 9,36	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
gozdarstvo (B) na uro		690,78 3,97	802,14 4,61	908,28 5,22	969,18 5,57	-	1.019,64 5,86	-	1.066,62 6,13	-	1.311,96 7,54	-	-	1.555,56 8,94	1.854,84 10,66	
premogovništvo		433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25-7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	18/14, 24/14, 25/14
lesarstvo		428,78	468,11	515,83	568,40	-	635,29	-	746,38	-	840,72	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12, 30/13, 24/14, 25/14, 6/15, 6/15
kemična - 1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kemična - 2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09
kemična - 3		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RV: 73/10, 109/10, 107/11, 25/13, 55/13
papirno in papirno-predel. dejavnost		428,50	486,30	544,24	602,09	-	703,68	-	910,61	1.076,18	1.365,93	-	-	1.572,89	-	110/13, 35/14
nekov. rudnine		501,00	557,00	618,00	691,00	-	779,00	-	876,00	949,00	1.065,00	-	-	1.348,00	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15
kovins. ind. na uro		511,56 2,94	558,54 3,21	617,70 3,55	704,70 4,05	-	769,08 4,42	-	897,84 5,16	-	1.049,22 6,03	-	-	1.198,86 6,89	1.416,36 8,14	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11, 51/13, 35/14, 6/15
elektroind. na uro*		553,74 3,18	566,16 3,25	621,18 3,57	699,27 4,02	-	761,39 4,38	-	887,40 5,10	-	1.031,16 5,93	-	-	1.178,47 6,77	1.386,12 7,97	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15
kov. mat., liv. na uro		513,30 2,95	567,24 3,26	624,66 3,59	715,14 4,11	-	779,52 4,48	-	908,28 5,22	-	1.063,14 6,11	-	-	1.216,26 6,99	1.433,76 8,24	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
elektrogosp.		432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis, 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
trgovina		492,12	511,00	541,36	594,38	-	662,53	-	776,16	-	925,67	-	-	-	-	111/06, ...24/14, 24/14, 38/14, 50/14, 79/14
gostinstvo		474,30	510,00	571,20	632,40	-	703,80	-	836,40	-	938,40	-	-	1.101,60	-	109/11, 99/12, 110/13, 43/14, 48/15
cestno gospodarstvo		405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odst.: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
cestno potniški promet		408,90 2,35	424,56 2,44	494,16 2,84	548,10 3,15	-	614,22 3,53	-	725,58 4,17	-	817,80 4,70	-	-	-	-	6/07, 99/08, nova KP 35/09, 46/09, 88/09, 95/09, 4/10, 3/11, 14/12, 52/12, nova KP: 7/14, 3/15
poštna		562,02 3,23	621,18 3,57	650,76 3,74	722,10 4,15	-	803,88 4,62	-	922,20 5,30	1.146,66 6,59	1.174,50 6,75	-	-	1.207,56 6,94	1.433,76 8,24	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 6/15
banke		-	-	-	653,68	-	745,22	-	931,51	-	1.164,39	-	-	1.397,26	1.676,73	5/11, 14/13, 4/14, 95/14
zavarovalstvo		362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
drobno gospod.		557,38	635,42	713,42	802,61	-	897,37	-	1.070,16	-	1.215,08	-	-	1.449,16	1.739,00	94/10, 58/11
obrt, podjetništvo		586,92	610,17	641,65	656,37	-	695,97	-	797,83	-	933,63	-	-	1.046,79	-	73/08, 55/10, 100/11, 99/12, 92/13, 16/14, 59/14, 28/15

Opomba: V Uradnem listu RS št. 43/2015 je bila objavljena KP komunalnih dejavnosti;
 V Uradnem listu RS št. 44/2015 je bil objavljen Aneks h kolektivni pogodbi za gozdarstvo Slovenije;
 V Uradnem listu RS št. 45/2015 je bil objavljen Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi elektrogospodarstva Slovenije in Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije;
 V Uradnem listu RS št. 61/2015 je bila objavljena tarifna priloga h Kolektivni pogodbi za lesarstvo.

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	SEPTEMBER 2015
Zavarovalnice	59,88
Nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razlaga komisije za razlago kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - avgust 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR	Prehodni davčni podračun		65 % PP**	3,5 PP***
		Referenca	1.001,16	5.390,88
1.540,25 EUR**				
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		155,18	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		88,60	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	243,78	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		63,67	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		65,68	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,31	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	134,66	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,00	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,40	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,60	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,00	10,78
Skupaj drugi prisp.			4,00	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ			382,44	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

**Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2015 znaša 65 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 65 % od PP2014 1.540,25 = 1.001,16 eur

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15.9.2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda po sistemu eDavki.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2015

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015 (Uradni list RS, št. 94/14).

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08	+ 41 % nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2015:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

Minimalna plača	Znesek	Uradni list RS št.
Obdobje od 1.januarja 2015	790,73 EUR	6/2015
od 1. januarja 2014	789,15 EUR	7/2014
od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - za avgust 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR				54 % PP**	3,5 PP***
Osnova za prispevke ZZ, če je BZO nižja od 60 % od 1.540,25 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca		831,74	5.390,88
				924,15	
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%			128,92	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%			73,61	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008		202,53	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%			58,78	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%			60,62	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%			4,90	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004		124,30	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%			0,83	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001		1,66	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%			1,16	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%			0,50	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005		1,66	10,78
Skupaj drugi prisp.				3,32	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ				330,15	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2015 znaša 54 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 54% od PP2014 1.540,25= 831,74 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5= 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15.09.2015; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVZ, ki se odda po sistemu eDavki.

Opomba: Za delavce v delovnem razmerju (14. člen ZPIZ-2), je najnižja osnova za plačilo prispevkov 52 % PP2014 1.540,25=800,93 EUR. V nasprotnem primeru je potrebno plačati razliko do minimalne osnove.

SPREMENBA POROČANJA ZA DOHODKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA OD 1.1.2016 DALJE

Skladno z drugim odstavkom 32. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja-ZMEPIZ-1 se je s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu določila tudi vrsta, oblika in način predložitve podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter sprememb teh podatkov, in so jih delodajalci, ki so plačniki davka, dolžni za delavce v delovnem razmerju sporočiti v obračunu davčnega odtegljaja. Na podlagi navedenega Pravilnika se tako s 1.1.2016 spreminja oblika poročanja za dohodke iz delovnega razmerja. Nova XML shema z razširitvijo iREK, ki bo veljavna od 1. 1.2016, je objavljena na spletni strani beta.edavki.0

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje **od 1. aprila 2015 do vključno marca 2016 znaša prispevek za PIZ 32,20 EUR**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). **Od februarja dalje pa osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic plačajo mesečni prispevek v znesku 32,36 EUR do decembra 2014. Za obračunsko obdobje od januarja 2015 dalje plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (zavarovanci iz 10. točke 17. člena ZZVZZ), prispevek v znesku 32,72 EUR. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.**

Zavarovalna podlaga 103 - Ureditev zavarovanj družbenikov družb in ustanoviteljev zavodov, ki niso poslovodne sebe

Zavarovalne podlage 103 ni več. Predhodno obdobje se je izteklo z mesecem septembrom.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 po novem ne obstaja več. Zavarovati se je možno na podlagi 05 oziroma na drugi ustrezni zavarovalni podlagi glede na status zavarovanca.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – SEPTEMBER 2015

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011, 99/2012, 92/2013 in 16/2014)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnic za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	798,64 EUR	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	461,23 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	768,72 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.076,20 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše 3.074,86 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.537,43 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	768,72 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.537,43 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov

Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
junij 2015	1.539,92 EUR	1.537,43 EUR

**CENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO
(za julij in avgust 2015)**

Datum	7.7.15	21.7.15	4.8.15	18.8.15
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,353	1,353	1,331	1,287
Kilometrini - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2435	0,2435	0,2396	0,2317

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovnopravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določi s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne vštejejo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo/)

Obracunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obracunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteva v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteva 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteva v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako

uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteva v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnice pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnice še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnice te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Sprememba oziroma dopolnitev KP za obrt in podjetništvo velja za tiste, ki opravljajo prevoze blaga in potnikov ter so napoteni na službeno pot v tujino. Za njih se uporablja "Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja" (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08). Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic za tujino: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteva v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteva v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povprečno stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevoženi kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnice, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnice, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnice.

Zap. 11 - KPOP: Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let. Nekateri zneski jubilejnih nagrad presegajo zneske kot so navedeni v Uredbi. Kadar so zneski jubilejnih nagrad izplačani nad zneski kot so v Uredbi, se razliko obdavči.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.